

Pénzügyeink

Tanári útmutató

Pénzügyeink

Tanári útmutató

<u>Bevezetés</u>	<u>áttekintés, útmutatás</u>
<u>Első lecke</u>	<u>a döntéshozatal</u>
<u>Második lecke</u>	<u>a pénzszerzés</u>
<u>Harmadik lecke</u>	<u>a költségvetés</u>
<u>Negyedik lecke</u>	<u>önállóan élni</u>
<u>Ötödik lecke</u>	<u>lakásvásárlás</u>
<u>Hatodik lecke</u>	<u>a bankok</u>
<u>Hetedik lecke</u>	<u>a hitel</u>
<u>Nyolcadik lecke</u>	<u>a reklámok befolyása</u>
<u>Kilencedik lecke</u>	<u>a tudatos fogyasztó és jogai</u>
<u>Tizedik lecke</u>	<u>megtakarítás és befektetés</u>
<u>Tizenegyedik lecke</u>	<u>a család és nagycsalád</u>

Pénzügyeink

Tanári útmutató

Bevezetés

Az életünk során sok olyan pénzügyi döntéssel találkozunk, amelyek nagyban befolyásolják életünket. Sokunknak a döntéshozatal véletlenszerűen vagy majdnem véletlenszerűen történik, annak ellenére, hogy a megfelelő döntéshozatal (helyzet elemzése, lehetőségek felmérése, tudatos döntés meghozása) folyamata tanulható, elsajátítható.

A **Pénzügyeink** tanfolyam célja elsajátítani és megtanítani a gyakorlatban is alkalmazni a megfelelő döntéshozatal módját. Bár a jó döntéshozatal fontos az élet minden területén, a tanfolyam főként a pénzügyi döntésekre fog hangsúlyt helyezni. A tananyag úgy van összeállítva, hogy minden korosztály számára (tizenévesek, fiatal felnőttek, felnőttek) megtanítsa hogyan kell rövid- és hosszútávú célokat kitűzni; hogyan kell rendszeresen költségvetést készíteni; hogyan és mire érdemes hitelt felvenni; hogyan kell megtakarítani és befektetni; hogyan működik a bankrendszer.

Ezen kívül a **Pénzügyeink** elemzi a viselkedésmintákat amelyek pénzügyi hanyatláshoz vezethetnek, a hibás költségvetések okait, valamint a költségvetés túllépésekor létező lehetőségeket.

A tanfolyam ugyanakkor a tanárok számára hasznos útmutatást is tartalmaz, segítve a tanítási célok kitűzését és a meglévő információs források használatát.

A Pénzügyeink használata az iskolában és a helyi közösségekben

Tanulni nemcsak az iskolában lehet. Mindenhol lehet tanulni, hiszen az „Élet tanár úr” mindenhol velünk van. Minden nap tágíthatjuk valóságunkat újabb és újabb pénzügyi fogalmak megértésével, elsajátításával. A **Pénzügyeink** könnyen megváltoztatható, hogy megfeleljen a legkülönbözőbb oktatási igényeknek, akár gyerekek, akár felnőttek számára.

A tananyag elsősorban iskolai oktatásra lett összeállítva, és használható:

- feladatként más meglévő tanfolyamok keretén belül
- más tanfolyamok kiegészítéseként
- önálló tanfolyamként, nagyobb hangsúlyt fektetve a személyes pénzügyekre és a pénzügyi döntéshozatalra

A leckék céljai

- 1. A döntéshozatal**

Megérteni és tudatosítani a döntést befolyásoló tényezőket, bemutatni alapvető döntéshozatali módszereket, gyakorlat szerzése a megoldandó feladat/helyzet elemzésében, lehetőségek felmérésében, döntés meghozatalában.
- 2. A pénzszerzés**

Megmutatni hogyan kell felismerni és elemezni a munkavégzés rejtett költségeit és előnyeit, néhány útmutatást adni egy karrier felépítéséhez.
- 3. A költségvetés**

Meghatározni és rangsorolni a pénzügyi célokat, készíteni egy tervet ezen célok elérésére, gyakorlat szerzése személyes költségvetés elkészítésében és használatában.
- 4. Önállóan élni**

Megértetni a fiatalokkal a saját lábón való élés költségeit, gyakorlatot szerezni a költségvetés használatában, felhívni a figyelmet a bérben lakás jellemzőire, megtanulni hogyan kell jó albérletet keresni és találni.
- 5. Lakásvásárlás**

Megértetni a tanulókkal a lakás vásárlásának folyamatát, költségeit és felhívni a figyelmet néhány veszélyre.
- 6. A bankok**

Megérteni és összehasonlítani a különböző banki szolgáltatásokat és termékeket: takarékosági számla, folyószámla, hitel, ATM, internet banking.
- 7. A hitel**

Elmagyarázni, hogy mi a hitel, melyek a benne rejlő lehetőségek és veszélyek. Elmagyarázni mire jó és mire nem jó hitelt felvenni.
- 8. A reklámok befolyása**

Felismerni mikor és hogyan tudják a reklámok befolyásolni a vásárlási döntést.
- 9. A tudatos fogyasztó és jogai**

Összekapcsolni a tanult döntéshozatali módszereket az összehasonlítás alapján történő vásárlással; felismerni a közönséges átveréseket; megtanulni hogyan és mikor kell a fogyasztóvédelemhez fordulni.
- 10. Megtakarítás és befektetés**

Bemutatni és elemezni a különböző megtakarítási formák előnyeit és hátrányait. Megmutatni a különböző befektetési formák rövid és hosszú távú hatásait.
- 11. Család és nagycsalád**

A tanfolyam talán legfontosabb része, amely segít megismertetni a tanulókkal a család és a nagycsalád örömeit, szépségeket és nehézségeket együtt. Mindezt azért, hogy a nehézségeket időben ismerve és elkerülve, a gyerekvállalás ne jelentsen gondot. Ez a megmaradásunk záloga itt, a Kárpát medencében és ez a tanfolyam elsődleges célja.

Pénzügyi terv létrehozása

Naponta hozunk pénzügyi döntéseket. A döntéshozatalt meg lehet szervezni, amire egyik mód egy személyes pénzügyi terv létrehozása. Az alábbiakban felsorolunk néhány lépést amelyek útmutatóként szolgálhatnak a pénzügyi terv elkészítéséhez. Minden lépésnél meg van említve a felhasználható lecke anyaga is.

- **Első lépés: Határozd meg a jelenlegi pénzügyi helyzetet.**
A pénzügyi terv létrehozásának első lépcsője a mostani pénzügyi helyzet meghatározása. Ehhez fel kell sorolnod egyrészt az eszközeid (amit birtokolsz), másrészt a forrásaid (kötelezettségeid, tartozásaid). Ezen felül készíts táblázatot a havi költségei szokásaidról, valamint a bevételeidről.
A **Pénzügyeink** első 4 leckéje segíthet ebben a folyamatban.
- **Második lépés: Tűzd ki pénzügyi céljaid.**
A pénzügyi tervnek ebben a részében rövid-, közép- és hosszútávú pénzügyi célokat tűzöl ki magadnak, a jelenlegi pénzügyi helyzetedből kiindulva.
A **Pénzügyeink** 1., 3. és 4. leckéje segíthet ebben a folyamatban.
- **Harmadik lépés: meghatározod és felméred a lehetőségeket**
Eldöntöd milyen lépéseket kell tenned ami a költségeket, megtakarítást, hitel használatát, befektetéseket és nyugdíjra való készülést illeti.
A **Pénzügyeink** 5-10 leckéit használhatod ebben a folyamatban.
- **Negyedik lépés: a tervek gyakorlatba ültetése.**
Itt az ideje a döntéseidet gyakorlatba ültetni. Kezdd el használni a költségvetést, csökkentsd a hitelkártyád egyenlegét és más hiteleid, kezdj el befektetni. Ezek azok a lépések, amiket megtehetsz, hogy terved megvalósítsd.
A **Pénzügyeink** 5-10 leckéit használhatod ebben a folyamatban.
- **Ötödik lépés: ellenőrizd a pénzügyi haladásod.**
Vizsgáld meg eszközeid és kötelezettségeid jelenlegi helyzetét. Döntsd el, hogy a költségei és megtakarítási szokásaid meghozták-e a kívánt eredményt. Tűzzél ki újabb célokat.
A **Pénzügyeink** 1,3,4,10 számú leckéket használhatod.

Az Internet segítségével nagyon sok információhoz hozzá lehet férni akár a saját lakásból vagy irodából. Használj az Internetet pénzügyi információk keresésében és döntéseid meghozásában.

- Kereshetsz az aktuális pénzügyi és gazdasági információk között
- Használhatsz számológépeket és útmutatókat a pénzügyi terved elkészítéséhez, kiszámolásához
- Követheted a részvények és más befektetések értékét, viselkedését
- Szakembereknek kérdéseket tehetsz fel, blogokat olvashatsz, fórumokon vehetsz részt

Sok érdekes honlap van ami a pénzügyekkel foglalkozik. Alapismeretek elsajátítására a www.magymagnas.ro honlapot ajánljuk.

Pénzügyeink

Tanítási útmutató

Az alábbiakban néhány tanítási módszerre, megközelítésre hívjuk fel a figyelmet. Tapasztalatok alapján ezek megnövelik a résztvevők beavatkozását és megkönnyítik a tanfolyam során érintett anyag tanulását.

1. A lecke vizuálissá tétele

A vizuális anyagok használata (vetítés, ábrák, grafikonok) a legtöbb lecke esetében megnöveli a tanulók figyelmét és megkönnyíti a fogalmak megértését. Használjunk rajzlapot vagy akár iskolatáblát, hogy ábrázoljuk a különböző új fogalmak kapcsolódását a régi, már ismert és tanult fogalmakhoz. Ezen kívül pedig a tanulókat biztatni kell kérdések feltevésére, példák felhozására, és nyílt beszélgetésre.

2. Hatékony kérdezés

Ahhoz, hogy ösztönözve legyen a párbeszéd és nyitottság, a tanulókat bátorítani kell a gondolkodásra és a kérdések feltevésére. Íme néhány alapelv a minél jobb kérdések megfogalmazásához:

- Kerüljük a zárt kérdéseket (amelyekre a válasz „Igen” vagy „Nem”), inkább nyitott kérdéseket tegyünk fel;
- Kezdjük kérdéseinket a „Hogyan?”, „Miért?” szavakkal, és próbáljunk a különböző témák közötti kapcsolatról kérdezni;
- Kerülni kell az olyan kérdéseket, amelyek a tanulóknak csak egy részét célozza;
- Kerülni kell a bonyolult, több mondatos kérdéseket, amelyek összezavarhatják a tanulókat;
- Használjunk kiegészítő kérdéseket, pl. „Milyen más megoldás létezhet?”, „Vajon lehetséges más választ is adni?”, „Ki más szeretne hozzászólni?”
- Kerülni kell az olyan kérdéseket, amelyekre csupán egyetlen helyes válasz létezik.

3. Csoportos tanulás

Amikor csak lehetséges, alkossunk 3-5 fős csoportokat, ami segítheti azon tanulók szereplését is akik egyébként visszahúzódtabbak. A csoport ideális lehet esettanulmányok megoldására, kutatómunka végzésére, és szóbeli feladatok megoldására is. Néhány ajánlott tevékenység a csoportmunkára:

- Pénzügyekről szóló cikkek, reklámok elemzése (minden csoport kap egy témát, amit majd megbeszélünk az osztályban);
- A tanulóknak elkészítenek egy összefoglalást (szóbeli bemutatás, írott esszé, cikk az iskola újságában, az iskola hirdetőjére kitűzhető leírás) különböző pénzügyi témákról;

Nem árt a csoportokat néha változtatni, hogy a gyerekek jobban megismerjék egymást, és elkerüljük a nagyon gyenge csoportok kialakulását, akiknek esetleg kisebbségérzetük lesz. Az ügyesebb diákokat amennyire lehet egyenletesen osszuk el.

Hangsúlyozni kell a csapatmunka fontosságát, ellentétben az egyéni munkával.

4. Kitűzött anyagok

A tanulók készítsenek olyan vizuális anyagokat (akár írva akár rajzolva), amelyeket ki lehet tűzni az osztályteremben vagy az iskola hirdetőjén. A témák különbözőek lehetnek: a hitel megfelelő használata, befektetés kiválasztása, költségvetés elkészítése, biztosítási formák/cégek összehasonlítása, karrier tervezés, család tervezés.

5. Meghívottak

Sokat segíthet a tanulásban és érdekesebbé teheti a tanfolyamot különböző meghívottakkal való beszélgetés, vagy a meghívottak által tartott előadások. Kiket hívhatunk meg?

- Pénzügyi tervezőt, banki hitelebíráót vagy befektetési tanácsadót, akik a pénzügyi tervezésről és pénzügyi tervezéséről beszélhetnek;
- Humán erőforrási vezetőt, munkaerő közvetítő cég képviselőjét, vendiákokat, akik a karriertervezésről beszélhetnek;
- Könyvelőt, adóhivatalban dolgozót, könyvvizsgálót, akik az adóügyekről beszélhetnek;

- Bankárt, hitelközvetítő cég képviselőjét, akik a hitelről és pénzügyi szolgáltatásokról beszélnek;
- Ingatlan ügynököt, ingatlan befektetőt vagy záloghitellel foglalkozó banki alkalmazottat, akik az ingatlanokról beszélhetnek;
- Biztosítási ügynököt aki a biztosításokról beszélhetne;
- Brókert, befektetési cég képviselőjét, akik a befektetésekről beszélhetnek;

6. Esettanulmányok és bemutatók

Az esettanulmányok rendkívül hasznos és praktikus tanulási módszert jelentenek. Ezeket lehet alapozni a szakajtóban megkelet cikkekre vagy akár a valós élet eseteire is, és fel lehet használni példaként, csoportban való munka tárgyaként vagy megbeszélési témaként.

Az eset elemzésének néhány javasolt lépése:

- A jelenlegi helyzetről való általános képalkotás
- A gondok, kihívások felsorolása és kötődő témák megemlítése
- A lehetséges megoldások megtalálása
- A talált megoldások elemzése, a rövid és hosszú távú következmények szemszögéből
- Megoldás kiválasztása és gyakorlatba ültetése
- Jövőbeni lehetséges problémák megbeszélése; következmények mérése, figyelése.

A tanulókat arra kell ösztönözni, hogy lépjenek túl a felületes információkon, és nyitottak legyenek mélyebb elemzésre, túllépve az eset szembeötlő információin. A hangsúlyt a döntések hosszú távú következményeire, valamint a magyarságra kifejtett hatására kell tenni.

7. Szerepjátékok

A tanulók eljátszhatják (akár el is túlozva néha), melyek lehetnek különböző pénzügyi döntések következményei – pl. megfontolatlan vásárlás, hitel felvétele, mobil telefon vagy szerződés kiválasztása, autó biztosítás nélküli vezetése.

8. Cikkek és írásk összefoglalása és elemzése

A tanulók készítsenek (csoportosan vagy egyénileg) rövid (3-5 mondat) tartalmat egy pénzügyi cikkről vagy írásról. Ehhez készítsenek egy elemzést arról, hogy miként fog az említett esemény hatni a vállalkozásokra, fogyasztókra, munkásokra, és másokra, különböző országokban. Egy ajánlott minta a következő:

- Cím, szerző, forrás, keltezés, oldalszám
- Témakör (adóügyek, pénzkezelés, fogyasztói hitel, biztosítás, befektetés, nyugdíjra való felkészülés, karrierépítés stb.)
- Összefoglaló- három-öt mondat az írás fontosabb tényeiről
- Elemzés – az említett tények hatásai az egyénekre, a gazdaságra, munkásokra, illetve másokra
- Más kérdések érintése ugyanezen a témakörön belül

9. Egy kis „kutatás” – esszé formájában

A tanulók írjanak egy-egy kisebb tanulmányt (2-3 oldal) különböző pénzügyi témákról. Ajánlott címek:

- Használjunk pénzügyi tervezőt vagy mi magunk készítsük el ilyen terveinket?
- A gazdasági környezet hogyan befolyásolja a pénzügyi tervezést?
- Milyen adóelőny származik a saját vállalkozásból?
- A sok reklám hatással van-e a fogyasztói hitel túlzott használatával?
- Az Internet banking előnyei
- Eladnám a lakásom
- Az ingatlan: eszköz vagy forrás?
- Hiteltípusok (magán- és jogi személyeknek)
- Részvényekbe és kötvényekbe való befektetés
- Nyugdíjas éveink: kilátások és kihívások
- Kinek van szüksége végrendeletre?
- Vajon a magánnyugdíj jó befektetés?

10. Kulcsszavak szótára

Készítsünk egy listát a gyakran használt pénzügyi kulcsszavakkal (éves hozam, magánnyugdíj számla, tőzsde, hozzáadott érték adó, likviditás, bankbetét, kintlevőségek, állami kincstárjegy stb.), amelyekre a tanulók példákat kellene keressenek. A lista folyamatosan bővülni fog, amint a tanulók újabb leckéken haladnak át.

11. Interjú készítése

A tanulók egy interjút készítenek egy pénzügyekben jártas személlyel. Ezt le lehet filmezni, vagy csupán leírni, kérdés-felelet formájában.

12. Videó készítése

Amennyiben technikai lehetőség van rá, a tanulók készítsenek kis filmet (háttérzenével, történettel) a következő témákról:

- A nem megfelelő pénzkezelés következményei
- Munkahely kiválasztása
- Gyenge szereplés az interjúkon
- Hitel felvétele
- Használt autó vásárlása
- Életbiztosítás kötése
- Mobil telefon szerződések összehasonlítása
- 1000 EUR befektetése

13. Hírlevél készítése

Felhasználva az iskola számítógépeit, a tanulók készítsenek hírlevelet. Ebbe be lehetne foglalni hasznos pénzügyi tanácsokat, cikkeket, hírelemzéseket, és el lehet küldeni az iskola többi diákjának, tanároknak, szülőknek.

14. Karrier a pénzügyi szakmában

A tanulók felsorolják azokat a tulajdonságokat és tapasztalatot, amelyek véleményük szerint szükségesek ahhoz, hogy valaki a pénzügyi ágazatban vállaljon karriert (pénzügyi tervező, hitel elemző, hitel tanácsadó, bróker, biztosítási ügynök, ingatlan ügynök, könyvelő, könyvvizsgáló). Lehet állásajánlatokat keresni az újságban, majd szándéknyilatkozatot készíteni, amivel elméletileg pályázni lehetne az illető állásra. Ezenkívül meg kell tanítani hogyan kell versenyképes önéletrajzt készíteni, amivel állásokra sikeresen lehet jelentkezni.

15. Gazdasági mutatók figyelése

A napi újság pénzügyi rovatából vagy az interneten található pénzügyi honlapok böngészése révén a tanulók kövessék figyelemmel a gazdaság bizonyos mutatóit (infláció, alapkamat, munkanélküliség). A tanulók mondjanak véleményt arról, hogy a mutatók változása miként befolyásolhatja a saját pénzügyi döntéseinket.

16. A tőzsde figyelése

Minden tanuló kiválaszt egy részvényt, amelynek a mozgását heteken keresztül figyeli és lejegyzí, majd grafikont készít róla. A grafikon alá felsorolja azokat a tényezőket, amelyek hatással voltak a mozgásokra.